

Uredništvo in uprava:
Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6/II.

DELAVEC

Glasilo Strokovne komisije za Slovenijo. (Pokrajinski odbor GDSJ)

Izkaša vsako soboto.

Stane posamezna številka 75 p.
mesečno Din 3.—, celoletno
35 Din. — Za štane izvod
po 60 para.

Oglasil: prostor 1x55 mm
150 Din.

Dopisi morajo biti frankirani
in podpisani, ter opremljeni
s štamp. dotične organizacije.

Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije so poštnine
proste.

Pozdrav kovačem!

Na velikonočno praznike se bodo zbrali zastopniki naših kovinarjev, da pregledajo račune, ki jih jim bo podalo njihovo vodstvo, da si zarišejo pot za bodočnost in da si obnovijo svoje vodstvo.

Naša kovinarska organizacija je po svojem članstvu najmočnejša organizacija v Sloveniji in po svoji notranji ureditvi tudi najbolj disciplinirana.

Pred prevratom je bil kovinarski proletarijat Slovenije dokaj slabo organiziran. Na Kranjskem sta obstajali dve podružnici, v Ljubljani, ki je štela okoli 200 članov in na Jesenicah, ki pa ni dosegala niti števila 100. Tudi na Štajerskem je bilo stanje precej slično, kajti v Celju in Štorkah je bilo komaj par članov, nekoliko boljše je bilo v dravskih podružnicah Muta, Guštanj itd.

Po prevratu je bila vez med centralo, ki je bila na Dunaju in med temi podružnicami nenadoma pretrgana in skrbeti je bilo treba, da si postavimo v Sloveniji vsaj začasno centralo.

Gotovo je bilo naporno delo, s tako malo šolanim proletariatom upostaviti centralo, ter jo zvezati s podružnicami k rednemu poslovanju. Da je bilo nezadovoljstva in kritike se samo po sebi razume.

Pri razkolu politične stranke je bušknil val tudi v kovinarske vrste. Vendar je zavest skupnosti in opomin na žrtve pri stvarjanju organizacije preprečil vsak večji razkol in

organizacija je, razum v Ljubljani, kjer se je ločilo par malkontentov, ostala enotna.

Kovinarska organizacija ima tudi v Strokovni komisiji važno vlogo, kajti njeno številno članstvo tvori tretjino v Strokovni komisiji včlanjenega članstva. In reči moramo, da se je ta organizacija tudi napram ostalim organizacijam zavedala svoje dolžnosti. Ni štedila niti s finančnimi niti s moralnimi žrtvami, da podpre tudi ostale manjše organizacije, zlasti z dobrimi vzgledi je mnogo pripomogla, da se je tudi v ostalih organizacijah utrdila organizacijska misel.

Na dnevnem redu letošnjega kongresa imajo kovinarji celo vrsto točk, ki pomenijo pri nas še prvo lopato na ledini. Zanimiv je zlasti referat o gospodarstvu in o organizaciji delavskega tiska.

Svoj kongres so kovinarji sklicali na Jesenice s posebnim namenom, pokazati hočejo, da so kljub politični razcepljenosti ostali enotni in da nameravajo vztrajati v tej smeri še nadalje.

Zelimo kovinarjem, ki so dosedaj pridno kovali svojo organizacijo, naj kujejo še naprej, v prosep svoje in drugih organizacij.

Delegati, ki se boste zbrali na Jesenicah, kjer so najvišje gore in najtrše skale, tam kjer prebivajo ljudje najbolj kremenitih značajev, zavedajte se, da gledamo s ponosom na vas! Kovači, kužite!

Za ozdravljenje delavskega pokreta.

Vsled razcepa delavskih organizacij doživlja proletarijat poraz za porazom. In zelo se moti vsakdo, če misli, da bodo ti porazi koga spame-tovali.

Nasprotno!

Vsak poraz vpliva demoralizujoče na proletarijat in namesto iztrženja se pričinja tisto tipično kritičarjenje, ki vodi v konečno razsulo.

To resnico poznajo zlasti oni strokovničarji, ki so imeli kedaj opravka s stavko, katero je vodila mlada in neiskušena organizacija. Če delavci v taki stavki pogore, ali če niso rešili vsaj obilježja zmage potem začno iskati krivce in po navadi jih najdejo vedno le tam, kjer jih ni. Oni delavci, ki so imeli priliko učeštvovati že pri drugih delavskih pokretnih in ki vedo, da je vsaj polovico uspeha odvisna od odporne sile stavkajočih zastoj v takih slučajih to resnico zagovarjajo.

Njihova beseda se utopi kot kaplja v razburkanem morju. Končno se utrujeni umaknejo in prepuste času, da zaleči dobljeno rano. Drugi delavci pa, ko vidijo da potom samopomoči niso zboljšali svojega položaja, gredo pa v drug ekstrem in skušajo to, kar z organiziranim bojem niso dosegli, doseči s tem, da še nižje sklonijo hrbet pred svojim delodajalcem.

Delodajalec pa izrablja ta položaj, jim seveda plač ne poviša, temveč še rajši zniža, jim podaljša delavni čas in reveži pridejo polagoma v tak položaj, da delajo od zore do mraka, premišlujejo pa kvečjemu to kaj bodo jutri jedli.

Tako se ta veriga odpleta vedno dalje in če bi hoteli zasledovati nadaljni razvoj, bi videli, da škoduje tak poraz v daljnih posledicah tudi onemu delavstvu, ki v stavki ni učestvovalo.

Nam tukaj ne gre zato, da prikazemo tak poraz, kot gmoten poraz delavstva, temveč smo hoteli podčrtati da škoduje ali za dolgo dobo do celja uniči organizacijsko misel, kar pomeni za vsacega socialista pač največjo škodo.

In ko smo v uvodniku, ki je bil priobčen v zadnji številki »Delavca« povedali par krepkih na naslov nekaterih prenapetosti, smo mislili pri tem na škodo, ki jo trpi organizacijska misel.

Za nas pomeni prokleto slabo tolažbo, če pride kdo pa z na kvišku zavistnimi očmi izjavi: »hvala bogu, da je vse komuniste vrag vzel« pri tem pa ne vidi, da bo 21 črnih zmajev požrlo vse one sadove, ki so jih socialistične organizacije v 30 letni težki in žrtvepolni borbi priborile in da bo s tem, kakor smo zgoraj dokazali — trpela tudi organizacijska misel.

Odkrito povemo, da se bojimo, da bo ta poraz še bolj zdemoraliziral delavske vrste in da bomo poleg teh petih proletarskih struj dobili še deset novih, ki bodo pomagale »iskati« krivce in razkopale še to kar je dosedaj ostalo.

Zato bomo zahtevali od prihodnje plenarne seje Strokovne komisije za Slovenijo, da nam dá polno moč v tej smeri, da bomo skušali blagodejno uplivati na razna nasprotstva v

delavskih vrstah. Po drugi strani pa možnost, da na one, ki bi hoteli še nadalje razkrajati proletarijat, otvorimo ogenj iz vseh kanonov, ki so nam na razpolago.

Mi si ne predstavljamo zedinjenja delavskega razreda brez programa, brez internacionalne orientacije in brez organizacij in brez pravilnika. Vemo, da je vse to nepogrešljivo in da bi vsak, ki zida stavbo brez tega — zidal na pesek.

Vendar mislimo, da je treba pri-

četi delati na zblizanju duhov. In duhove bomo zblizali če se izognemo vseh pobalinskih kritik in zmerjanja, temveč je treba, da v načelni polemiki, ki naj bo stvarna in brez strasti, razčistimo nejasnosti in dožemo, kaj bi se dalo zediniti že danes in kaj šele jutri, ko bodo dogodki pokazali kdo ima prav in kdo ne.

Tega si torej želimo, in če nam bo dal odbor S. K. to pooblastilo, bomo zastavili svoje sile v tej smeri.

Plašč po vetru.

Nekateri sodrugi se jeze nad našimi strokovnimi organizacijami in nad našim listom, ker pri zadnjih volitvah nismo agitirali za kandidate Socijalistične stranke Jugoslavije (SSJ.)

Pravijo, da smo pri ljubljanskih občinskih volitvah to storili in sedaj pa smo naenkrat obrnili plašč po vetru, ter nismo priporočali niti ene niti druge liste.

Poglejmo kako je s stvarjo!

V ljubljanski občinski svet sta poleg meščanskih strank, kandidirale tudi SSJ in pa bivša Komunistična stranka Jugoslavije (Zveza delovnega ljudstva).

Naše strokovne organizacije so se takrat nahačale s takozvanimi »komunisti« v največjem boju, ker so ti razbijali naše strokovne organizacije, ter ustanavljali svoje »nezavisne«. Zlasti ob tistem času je bil boj nad vse oster, ker so »nezavisni« pričeli razbijati, do tedaj še enotno kovinarsko organizacijo. Povrh so pa kandidirali »komunisti« skupno s klerikalci na eni listi, kar smo mi smatrali za nezakonski greh nad razredno zavestjo.

Kdo se potem čudi, če smo simpatizirali z listo SSJ?

Ves drugačen položaj je bil pa pri sedanjih volitvah v narodno skupščino.

Socialna politika.

Delavski dopusti na Češkem. Socijalistični poslanci so predlagali v češkoslovaški poslanski zbornici načrt za plačane delavske dopuste. Dopust naj bi trajal v službeni dobi od enega do pet let 6 delavnih dni, v daljši službeni dobi pa 12 delavnih dni. Mladinski delavci pod 12 letom imajo po predloženem načrtu pravico do štirinajst dnevnega dopusta. Vojaška obvezna doba, čas bolezni itd., ne velja in se ne vštejejo kot dopust. Vajenci, ki obiskujejo obrtno nadaljevalne šole smejo imeti dopust le v dobi, ko je šolska obveznost prekinjena.

Brezposelna podpora za mladinske delavce. V Nemški Avstriji imajo mladinski delavci po novi ureditvi pravico do brezposelne podpore tudi, če niso dosegli 16. leta starosti. To pa pod sledečimi pogoji: 1. ako mladinski delavec nima sorodnikov, ki bi ga oskrbovali in se morajo iz tega razloga že tri mesece prepuščati samemu sebi; 2. ako morajo s svojimi dohodki delno preživljati starše, sorodnike ali pa celo družino. To podporo prejema lahko tudi oni delavci, ki so svojo učno dobo že prestali, ki pa nimajo učnega pisma, temveč le učno izpričevalo.

Bolniško zavarovanje brezposelnih. Strokovnim organizacijam, strokovni komisiji in delavski zbornici v Nemški Avstriji je uspela akcija za razširjeno brezposelno državno varstvo. Zakon o bolniškem zavarovanju brezposelnih je dobil polno moč 18. t. m. Brezposelni, ki obole, bodo imeli po tem zakonu pravico do bolniške podpore, ako so člani katerekoli bolniške blagajne v Nemški Avstriji. Za one brezposelne delavce, ki prejmejo bolniško podporo, ne morejo istočasno sprejeti brezposelne podpore kakor predvideva zakon.

Prazniki v podjetjih. Ministrstvo ver je sporočilo ministrstvu za socialno politiko, naj se uvede po novem pravilniku o delavnem času v trgovskih in industrijskih podjetjih načelo, po katerem ima vsako veroizpovedanje svoje določene praznike in po katerih se tudi ravna. Jugoslavija je po veroizpovedanjih zelo mešana država. Zato so take navedbe potrebne. Delavcem katoliškega veroizpovedanja po tej naredbi torej ni potreba praznovati praznikov onega dela delavstva, ki je morda mohamedanskega veroizpovedanja.

Mladinsko gibanje.

ALI Z ORGANIZACIJO, ALI BREZ NJE?

Kamorkoli se obrnemo po svetu, vidimo, da se giblje vse le v okviru organizacije. Zakaj? Ker je to posebno znamenje današnje dobe in je nemogoče, da bi se brez nje moglo kaj doseči.

Čisto jasno je, da služi organizacija le v obrambo tam, kjer se nahajata dva v boju. Ta boj se v današnji družbi vrši med delavstvom in kapitalisti.

Kapitalisti imajo svoje organizacije, ki pa niso enotne. Trgovci n. pr. imajo svojo organizacijo, industrialci zopet svojo, bankirji zopet svojo itd.

Vsi skupaj pa imajo en interes: izkoriščati one sloje, ki ničesar ne posedujejo. Da je to izkoriščanje popolnejše, iščejo zaslonbe povsod tam, kjer si lahko povečajo vpliv: v časopisu in podobno.

Drugače pa je z onimi, ki družbo pravzaprav vzdržujejo s svojim delom. Tisti, ki bi organizacijo najbolj potrebovali, to obrambno sredstvo najmanj vpoštevajo. Delavci se pritožujejo, da je draginja velika, da nimajo gmotnih sredstev za to in ono, ali organizacijo, ki bi branila delavske interese, zametujejo.

Spoznanje delavstva, da je namreč organizacija nujno potrebna in pogoj vsakemu uspehu, je še mlado.

Velika večina delavstva do tega spoznanja še ni prišla, zato je tudi razumljivo, da delavstvo v marsikaterem boju podleže in doživi poraz.

Tudi mladinski delavci so spoznali, da morejo iskati zaslonbe in obrambe svojih interesov le v mladinski organizaciji. To spoznanje je skoro tako staro, kakor spoznanje ostalega delavskega razreda, kajti delavska mladina je le pomlad delavskega razreda.

Pri nas smo, kakor povsod, tako tudi pri mladinskem gibanju precej zaostali za mladino drugih narodov. Na katerokoli polje se obrnemo, vidimo, da je še neobdelano.

Mladinsko organizacijo smo imeli na Slovenskem že pred vojno. Bila je to že močna organizacija, ki je vzgojila mnogo delavskih borcev, ki

so v teh desorganiziranih časih edini, ki plavajo, a obenem rešujejo ladjo, ki se potaplja. Pa prišla je svetovna vojna, ki je napravila tak veter, da je vse to razgnal, kar ni bilo na zemlji prilepljeno. Organizacije so bile pred vojno še toliko šibke, da niso razširile onih korenin med delavstvom, ki bi jih nobena sila ne izruvala. Pa tudi kako? Saj so morali najboljši izmed delavskega razreda na bojno polje, da stopijo v pravcato klanje z lastnimi brati — delavci onstran narodne meje. Vojna je torej porušila skoro vse.

Po končani svetovni vojni je bilo treba graditi vse ono, kar je bilo pred vojno že zgrajenega, na novo.

Nestrpne delavske mase tega počasnega grajenja niso mogle spremljati, vojna jih je naučila le razdiranja in rušenja in to strašno delo so hotele nadaljevati v lastnih vrstah. Toda pamet vedno zmaga — oni, ki niso zgubili vere v delavsko zmago, so gradili in sodelovali pri pomlajenju delavskega gibanja, oni pa, ki so to vero zgubili, so razdrli hišo onih, ki imajo en sam interes — boriti se za boljšo bodočnost, a so kmalu ostali razočarani, kajti čimbolj so razdirali, bolj ponosno se je dvigala nova delavska stavba na starih ruševinah.

Mladinski delavci se pri nas tega hudega in strastnega boja niso udeleževali.

Stopili so šele po boju na pogorišče, da dvignejo zastavo, ki so jo do zadnjega branili oni, ki so delali po poveljih razuma, a ne srea.

Ustanovili so si organizacijo, ki je še mlada, šteje malo število članov, a ima važne in lepe naloge: vzgojiti nove sile za bodoče delavske boje.

Dokler ne stopite v ospredje bojnih vrst, pa skrbite, da vzgojite svoje duševne in telesne sile.

Spomlad je tu, priložnosti dovolj, da se naučite vse, kar za življenje potrebujete od onega, ki največ zna in ve — od narave. Boj v naravi je boj za obstanek, tudi vi se boste morali boriti za svoj obstanek in za obstanek delavskega razreda, za to se učite in vadite orožje v naravi.

Kovinarska stroka.

III. redna skupščina (kongres) O. D. K. se bo vršila v dne 1., 2. in eventuelno tudi 3. aprila 1923 na Jesenicah z naslednjim dnevnim redom:

1. otvoritev kongresa;
2. volitev verifikacijskega odbora;
3. poročilo: a) tajnika, b) blagajnika, c) kontrole;
4. delo za enotno kovinarsko organizacijo v Jugoslaviji, referent sodrug F. Svetek;

5. sprememba pravilnika, referent s. K. Jankovič;
6. socialna zakonodaja, referent s. J. Golmajer;
7. stavkovna in tarifna politika, referent s. I. Selan;
8. tisk organizacije, referent s. V. Vrankar;
9. gospodarska politika, referent s. J. Otorepec;
10. volitev novega odbora, nadzorstva in razsodišča;

Podlistek.

Janko Telban:

Sredi kaosa.

»Veš očka, tako naprej ne bo šlo več, poprijeti se moramo odločnosti, ter zdrobiti okove. Razbiti sedanji družabni red s silo. Predolgo smo omahovali, dan na dan ista pesem. Udarili bomo!«

»In žrtve?«

»Brez žrtve ni zmagel!«

»Sinko moj, ti se motiš. Premalo je skupnosti pri nas. Vsak ima svoje nazore in celota je puhla slama, ki jo vsak vetrič raznese na vse vetrove. Čemu treba žrtve, krvi. Ni li škoda vsake kaplje, vsakega življenja. Zavednosti je treba, izobrazbe. Močne in trdne organizacije, v katerih bo vsak član izpolnjeval svoje dolžnosti — in zmaga bo naša brez krvi...«

»Vse prepočasi, zdrobiti moramo okove v enem dnevu, eni noči. V na-

ših pesteh je moč in v srcu odločnost...«

»A v glavi nič razuma! Dokler bo vsak vlekel na svojo stran in vsak hotel biti voditelj, še ne bo zatiranim zasijalo solnce svobode. Pomni: Dolgi lasje ne naredijo poeta in rdeča kravata ne socialisti.«

»Se že zopet pričakata,« je s smehljajem dejala Maša, ter prinesla čaši vročega čaja.

»Otrok moj, tja sedi in ne vmešavaj se v pogovore, ker še vse premalo razumeš. Poslušaj in zbiraj dobra zrna izmed ljulike, da boš v bodočnosti znala soditi, kdo je imel prav.«

»Vidiš Ivan to čašo, iz katere se kadi sopara. Hlapovi so in vsak gre svojo pot v zrak. Ko bi ti vjel vse te dele v železen, močan zaboj, bi se v njem zbirala moč, ki bi potem služila splošnosti. Ne mislim samo to čašo, velik kotel pare, ki žene stroje in ladje v tuje kraje. Ravno taka čaša je naš proletarijat. Iz njega kipi sopara na vse vetrove, zakaj? Zato ker ima kotel luknje. Organizacija je to. In dokler ne bomo zamašili vseh

11. razno.

Ta dnevni red se bo spremenil v toliko, v kolikor bodo poslale podružnice svoje predloge.

Na podlagi § 11. točke 3. in 5. društvenih pravil ima vsaka podružnica pravico do enega delegata, ako šteje podružnica več kakor 50 članov, odpade na vsakih nadaljnjih 200 članov en delegat.

Na podlagi § 11. točke 5. društvenih pravil imajo podružnice pravico do delegatov kakor sledi:

Jesenice 4, Ljubljana 2, Celje 1, Ćavornik 2, Dobrava 1, Štore 1, Guštanj 1, Fala 1, Tezno 2, Kamnik 2, Muta 1, Litija 1 in Lesce 1.

V imenu centralnega odbora O. D. K.

Predsednik: Tajnik:
F. Svetek l. r. Joža Golmajer l. r.

Rudarska stroka.

Razvitiše društvene zastave. Vsem podružnicam »Unije slovenskih rudarjev«, vsem osrednjim strokovnim društvom naznanjamo, da se bo vršilo razvitiše društvene zastave »Unije slovenskih rudarjev« v Zagorju dne 22. aprila t. l. ob 10. uri dop. v Toplicah pri Zagorju. Spored: 1. Ob pol 10. uri dop. sprejem gostov na kolodvoru; 2. odhod na slavnostni prostor; 3. ob 10. uri dop. razvitiše zastave; 4. po razvitišu obhod z zastavo; 5. ob 2. uri pop. prosta zabava; 6. ob 4. uri pop. živa slika »Vstajenje«. Pri vsej slavnosti svira rudniška godba. Vse podružnice »Unije slovenskih rudarjev« in osrednjih društev naprošamo, da se te proslave v obilnem številu udeležijo in sicer če le mogoče z zastavami. Ako bo prošnja za polovično vožnjo po železnici uslišana, bomo to pravočasno naznanili. — Vodstvo »Unije slovenskih rudarjev«.

Rudarska zveza v Zedinjenih državah je štela v decembru leta 1922 476.091 plačujočih članov. Do januarja t. l. je število narastlo za 8348 in je štela torej 484.434 članov. V letu 1922 je zveza imela hude boje v obrambo in zaščito delavskih pravic. Ti boji so se nedavno končali in zve-

za še vedno znatno napreduje, tako da ima v tem času najbrže že pol milijona plačujočih članov.

Iz rudarske internacionale. Izvrševalni odbor mednarodne rudarske zveze je zboroval 17. t. m. v Amsterdamu. Zastopane so bile: Angleška, Francoska, Nemčija, Belgija in Nizozemska. O ruški zasedbi je poročal nemški zastopnik. Ostali zastopniki so poročali o izvedbi protestne akcije proti ruški zasedbi. Z materijalnimi (denarnimi) podporami sta prispevali Angleška in Nizozemska zveza rudarjev. Stavke rudarjev v Belgiji in Franciji imajo gospodarski značaj. Glede 24 urne generalne stavke, za katero se je izrekla prva Nemčija, še ni gotovo, ali jo bo mogoče izvesti, ali ne. V posebni resoluciji je izvrševalni odbor še enkrat izrekel protest proti ruški zasedbi. Končno sta se nemška zastopnika izjavila proti posredovanju zveze narodov v ruškem vprašanju, ker zveza narodov ni zveza enakopravnih narodov in zato ne more biti v tako važnem vprašanju nepristranska. Sele pristop Amerike in Nemčije v to zvezo bo omogočil, da bo zveza reševala kočljiva vprašanja nepristransko.

Kemična stroka.

Ljuboje. V podružnici kemičnih delavcev se je vršil dne 4. t. m. podružnični občni zbor pri polnoštevilni udeležbi članstva. Občnega zbora se je udeležil tudi tajnik okrožne strokovne komisije s. Leskošek iz Celja, ki je podal poročilo o položaju strokovno organiziranega delavstva. O tem občnem zboru bomo poročali prihodnjič več.

Pečovnik. Tu se je vršil dne 24. t. m. sestanek apneniških delavcev radi ustanovitve kemične podružnice. Ker število delavstva vedno narašča, je delavstvo sklenilo, da se bo vršil dne 7. aprila t. l. ob 5. uri popoldne strokovni shod pri »Grenadirju«. Na shodu se bo konstituiral pripravljalni odbor, ki bo imel nalogo, da organizira in pripravi vse potrebno za ustanovitev močne enotne podružnice kemičnih delavcev v celjskem okrožju. Sodrugi! Udeležite se shoda vsi polnoštevilno.

Majšperg. Tu bi se moral vršiti dne 25. t. m. popoldne strokovni shod delavstva tvrdke »Gehardus«. Radi premajhne udeležbe delavstva se shod ni vršil, pač pa se je vršil sestanek zaupnikov in nekaterih članov v svrhu reorganizacije podružnice in radi težkoč, ki jih je napravilo vodstvo tovarne potom delavca Gajšeka, ki je bil svoječasno glavni zaupnik delavstva. Zavedno članstvo, čeravno maloštevilno, ni izgubilo upanja v uspeh strokovne organizacije, temveč hoče vztrajati v razrednem boju za izboljšanje svojega položaja. Na sestanku je članstvo sklenilo sledeče: 1. Da se prispevki za organizacijo plačujejo oziroma pobirajo vsako drugo soboto pri zaupnikih tako, da zaupniki lahko odračunajo blagajniku, vedno že prve dni v mesecu. 2. Da se bodo vršili — če le mogoče — sestanki vsakih štiri najst dni, najmanj pa vsaki mesec.

razpok, bo vhajala para, zastonj bo tekla kri in žrtve ne bodo prinesle zaželjenega uspeha.

»Lahko noč! Truden sem!«

»Zakaj vedno ugovarjaš očetu? Zakaj niste vsi enih nazorov, enih misli? Ljubite se, rama ob rami se borite za obstanek, bič kapitalizma nas tepe, vse pa je brez skupnosti, vsak ima svojo pot.«

»Zato Maša, ker imamo dve poti k enemu cilju. Prva je dolga, gre z razmerami, druga kratka — naravnost do uresničenja. Po kateri bi hodila ti, menda vendar po drugi?«

»Ne vem, ker ne poznam njih temelja. Prva je dolga, se vije med žitnimi polji, cvetočimi livadami, da-leč okrog hriba, bela široka, polna solnea in druga, kratka, ozka, polna robatih čer, ob kateri zijajo globoki prepadi, šla bi po prvi, kaj mi koristi samo videti cilj, če ga pa ne morem doseči. Noga zdrse in konec je upanja.«

»Ljuba Maša, ne govori tako! Kaj nismo v tovarni vsaki dan v nevarnosti, da nam stroj odtrga roko,

zmečka ude, ter nas jermenje odnese v zrak, zdrobi...«

»Ivan!«

»Maša!«

Dve solzi, čisti kot jutranja rosa, sta se ji utrnili po licu.

Glavo je naslonila na njegovo ramo, on pa jo je gladil po zlatih laseh.

»Ubogaj očeta Ivan, stori mi to ljubav, jaz trepetam za tebe in ko bi nekega dne... počili strelji... in ti ležal sredi krvi...«

»Maša, tudi jaz te ljubim in želim, da bi enkrat živela srečno drug ob drugem — ali zato je treba boja. Ne zameri, ideje so mi vse in bodočnost. Potem pa pridem po tebe in bom samo tvoj.«

»Jasna je bodočnost pred teboj, svetlo solnce vidiš, a temne sence...«

»Pustiva to. Živiva danes najini ljubezni. Dve majhni bitji sta se objeli, tako majhni, kakor je droben prah, ki pleše v žarkih solca, ter sanjali o sreči. — V daljavi pa so bliščale ideje svetle, jasne in Lordana je zaspano gnala valove proti vzhodu... (Dalje prih.)

Razbijati strokovnih organizacij tudi člani ne smejo. Še manj pa njihovi nastavljenici!

Na sestankih bodo točno poročali zaupniki o stanju strokovne organizacije, kakor tudi o tovarniških razmerah, ki vladajo še danes v precej veliki meri (delavstvo ne zve kake mezdne ima pri šurnem delu dnevno!). V tem oziru svetujemo delavstvu, da zahteva od vodstva tovarne vedno natančno navedbo mezd na uro itd. na mezdni ovitki. Sodruzi v Majšpergu zavedajte se dolžnosti do strokovne organizacije v kateri ste vsi

polnoma enaki.

Moste. Sodruzi in sodružice, ki ste zaposleni v kemični tovarni v Mostah pristopite kompaktno k podružnici delavskega izobraževalnega društva »Svoboda« v Mostah. Ta podružnica se bo z vašo pomočjo lahko popolnoma reorganizirala in bo ponos vsemu članstvu, ki stremi po duševni izobrazbi in razvedrilo. Pojasnila dobite pri podružničnih ozir. tovarniških zaupnikih.

Monopolska stroka.

Mezdno gibanje monopolskih delavcev v Ljubljani. Tobačno delavstvo v Ljubljani je prišlo do zavesti, da ga vlada očitno vodi za nos, odkar se bori za čisto enostavne zahteve, ki mu jih nihče ne more odrekati. — Da je delavstvo tobačne tovarne prišlo do zavesti, nam jasno priča njegova organizacija, ki ima močno zaledje v našem listu. Hujšakči, ki so begali še nedavno tobačne delavce, jih lovili na vsakovrstne limanice, na demagogijo, na obljube itd., so se skrili in njih demagogija je otemnela. Delavstvo je prebavilo in prestalo one čase, ko je verovalo na besede in ni zahtevalo, da bi postale te besede tudi meso in kri. Dolga je bila pot do spoznanja, pa tudi težka, do onega spoznanja namreč, da le organizacija, ki temelji na delu, more priboriti res uspehe. Da ima delavstvo le en interes, interes namreč, da si zboljša svoj gmotni položaj že v tej družbi, to je dovolj jasno. Da ima delavstvo le enega skupnega sovražnika, to dokazujejo vsi dosednji delavski sloji; ta sovražnik je vsemu delavstvu enako nevaren in ako se delavstvo enotno ne združi in se kapitalistu, pa naj si bo to tudi država sama (monopolska uprava), posreči cepiti delavstvo na verske, narodne in podobne sekte, je delavstvo v boju izgubljeno. Izkoriščevalci se ne pričkajo med seboj, kadar je treba odvzeti delavstvu kako pravico, temveč so med seboj enotni, vse male razlike med njimi izginejo. In da bo delavstvo istotako enotno, za tem stremi naša organizacija. Če postavimo enotno organizacijo delavstva proti enotni organizaciji kapitalistov, tedaj smo dosegli naš prvi cilj, ki je predpogoj vsake nadaljnjega zmage. Monopolsko delavstvo se je tega dobro zavedalo, zato je pohodilo vse one vrabce, ki so se postavljali na pot in čivkali verske in narodne fraze. Njih glas je danes glas vpijočega v puščavi. Kdo se zmeši med delavstvom še zanje? Nihče!

Takoj, ko je delavstvo prebilo prvo plast ledu, je šlo na delo in postavilo temelj enotni organizaciji. — Organizacija je stopila takoj v stik s tobačnim delavstvom v ostalih delih države. Tobačno delavstvo je primo-

rano, da vodi s podvojenimi močmi boj za svoje pravice proti monopolski upravi v Beogradu. Vse organizatorične sile morajo se osredotočiti in morajo svojo ost naperiti proti monopolski upravi v Beogradu. Delavske sile ne smejo biti razdvojene proti sili, ki je osredotočena. Klic delavstva mora biti enoten, tobačnemu delavstvu se godi po vsej državi enako slabo. Zahteve in boji tobačnega delavstva morajo biti enotni: zato mora biti tudi njegova organizacija enotna po vsej državi in njen boj mora biti osredotočen v oni točki, odkjer prihajajo povelja za krčenje pravic monopolskemu delavstvu.

Tobačno delavstvo je n. pr. stavilo zahteve, ki so popolnoma opravilene. Monopolska uprava do danes še ni dala nikakega odgovora. Tobačno delavstvo bo moralo sedaj pričeti enotno akcijo, ki bo imela gotovo uspeh. Iz tega razloga je sedaj potrebno, da se delavstvo zgane in se oklene organizacije, da se v mezd-nem boju čreda ne razkropi. Delavstvo naj izreče poslednji opomin vladi, ki naj se pred dvanajsto uro zgane, ostale dogodke, ki se bodo vrstili naj monopolska uprava sama predvideva, ako ne ukrene potrebno.

Ljubljansko tobačno delavstvo ne zahteva drugega, kakor da vlada uvede razmerje med predvojnimi mezdami in cenami življenskih potrebščin. Nihče ne more trditi, da so te zahteve neopravičene, zato se bo delavstvo zanje borilo, dokler monopolska uprava tem zahtevam ne ugodí.

Med delavstvo hodijo v zadnjem času »odposlanci« novopečenih poslancev, s poročili, da bodo njih zahteve rešili v parlamentu. To so prav lepe obljube, ki bodo v parlamentu kvečjemu ostale na papirju v kaki zaprašeni miznici beograjskih ministrov. Nihče se danes ne ozira na drugo, kakor na organizacijo. — Močna organizacija zaleže več, kakor 21 slovenskih poslancev v parlamentu! Delavstvo se tega zaveda, ker ne mara popisanega papirja, ampak hoče trikrat na dan jesti. Lačnim in nagim kruha in obleke, ne pa papirja!

Živilska stroka.

Internacionala živilskih delavcev. Internacionala živilskih delavcev je priključenih 25 organizacij iz raznih dežel. Zveza šteje 337.978 članov, med temj 73.953 žena. Relativno sta najmočnejši: organizacija pekovi in organizacija pivovarjev v Nemčiji. V letu 1922. je število članstva napredovalo za več kot 46.000 članov. Pivovarjev je v zvezi 81.508 (skoro ena četrtnina) pekovi pa je 59.595 (približno ena petina članstva). Priključene organizacije so imele do leta 1922 292 stavk in 4052 mezdni gibanj.

Stavka pekovski pomočnikov v Beogradu. Pekovski pomočniki beo-

graskih slaščičaren so stavili svojim delodajalcem zahteve po povišanju mezd in poleg tega še zahteve glede delavnega časa. 14. t. m. so se zastopniki delodajalcev in delojemalcev pogajali glede zahtev pekovski pomočnikov. Pogajanje pa ni imelo nikakega uspeha. Na drugem pogajanju so pekovski pomočniki znatno popustili, tako, da bi prišlo popolnoma lahko do sporazuma, kar pa so delodajalci odklonili. V četrtek 15. t. m. so radi tega pekovski pomočniki stopili v stavko. Nihče naj zato od pekovski pomočnikov ne potuje v Beograd!

Dopisi.

Črna. Čutimo dolžnost, da spravimo metodo izkoriščanja pri nas tudi v javnost. Morda ni ravno nova? Pa pri nas je ni bilo prej! Morda so jo imeli Angleži v praksi. Čudno se nam zdi, da moramo delavke trpeti škodo motenja obrata. Požene se nas enkrat kar ob 7. domov, drugi dan se nam pa delo enostavno prepove. Ne vemo končno koga naj obsojamo:

ali g. Šinkovca ali ravnateljstvo. — Smešno je, ko se na eni strani govori, kako je ravnatelj dober mož, na drugi strani pa se nam dogajajo take krivice. Če je ravnatelj res človek, kakor meni o njemu večina delavcev, nam bo gotovo znal preskrbeti delo in zaslužek, ki ga tako neobhodno potrebujemo. Žalostno pa je tudi dejstvo, da moramo delavke

konstatirati, da nam naši sotrpini v Žerjavu jemljejo čut proletarske solidarnosti; kradejo nam ga na ta način, da delajo kar celih 24 ur skupaj, da lažje plačujejo kantino z alkoholnimi pijačami in sličnimi rečmi. Mi moramo hoditi predčasno domov, ali pa sploh ne moremo priti na delo. Upamo, da če mi živimo od našega šurnega delavnika, da bodo tudi naši drugi sotrpini lahko preživljali sebe in svoje družine. Če bomo razumevali moč organizacije in delavske solidarnosti, ne bomo delali drug drugemu krivic. Več delavk.

Črna. Iz našega rudnika se bolj redko oglašamo, kadar pa spregovorimo takrat storimo to energično. Imamo pri nas nadpaznike, ki poznajo oliko, imamo pa tudi take, ki olike ne poznajo. Odlikuje se pri nas posebno v svoji neolikanosti g. D. v Igerčevem. Navaden rudar pozna rudarski pozdrav, le g. D. ga noče poznati. Njegov pozdrav je navadno »primojkršenduš, marš na delo«. Ali misli g. D., da so delavci psi? Ni pa

to dovolj, delavce nazivlja ta gospod še z raznimi drugimi priimki, kakor »smrkavci«, »faulpelci« itd. Prosimo omenjenega gospoda, da vpraša enega ali drugega od svojih tovarišev, ki so obiskovali rudarsko šolo kako se pozdravi, če tega sam ne vé. Mi se temu nič ne čudimo, ker ni postal nadpaznik po svojih duševnih zmognostih, temveč le po milosti »božji«. G. D. Vaša dolžnost je, da pokličete tega ali onega, ki je kaj zakrivil, v pisarno in mu tam poveste kar mu imate povedati ne pa, da ga na neprimeren način psujete. Tudi na plačilne dneve zadržuje g. D. delavstvo, ki mora čakati na prislužene krajcarje in se nad njim zadira. Povdarjamo še enkrat, da smo pošteni delavci in ne psi! Če kdo kaj zagreši, ga morate poklicati v pisarno, kjer naj se mu naloži ono kazen, ki jo zasluži. Delavci služijo tudi vam kruh in to si zapomnite. Toliko danes, a prihodnjč lahko slišite še krepkejšo, ako se ne poboljšate. —

Delavci v Igerčevem.

Oblave.

Vsem podružnicam »Svobode«.

Osrednji odbor Splošne delavske izobraževalne zveze »Svobode« za Slovenijo v Ljubljani sklicuje na nedeljo 22. aprila ob pol 9. zjutraj v mestno zborovalno dvorano na magistratu v Ljubljani

IV. redni delegacijski zbor

z dnevnim redom:

1. Otvoritev delegacijskega zbora;
2. verificiranje mandatov;
3. poročilo odbora: a) tajnika;
- b) blagajnika;
4. poročilo nadzorstva;
5. sprememba zveznihih pravil;
6. sprememba podružničnih pravil;
7. volitev novega odbora in nadzorstva;
8. slučajnosti.

Udeležbo na občnem zboru imajo vse podružnice, ki so izpolnile vse svoje obveznosti do zveze. Na vsakih sto članov pride en delegat. Začeto število se smatra za polno. Za delegiranje je merodajno število članstva, za katero so posamezne podružnice poravnale pri zvezi vse obveznosti do 1. marca t. l. Osrednji odbor.

Zdravniške ordinacije za člane Okrešnega urada za zavarovanje delavcev. Da se odpomore sedanjemu hudemu navalu bolnikov, posebno v dopoldanskih urah, bodo odslužili v ambulatoriju ljubljanske poslovalnice v Gradišču št. 2 zdravniki ordinirali tako-le: Ob delavnikih vsak dan od 8. do pol 10. dop. g. dr. Pavel Janežič, od 9. do pol 11. dop. g. dr. Ivan Zajec, od pol 11. do 12. dop. g. Peter Košenina, vsi trije za splošne bolezni; od pol 13. do pol 14. g. dr. Tone Jamar za pljučne bolezni; od pol 14. do 15. g. dr. Bogdan Derž za otroške bolezni; obenem posvetovalnica za matere; od pol 14. do pol 15. g. dr. Pavel Krajec in od 17. do 18. g. dr. Franc Minaš, oba za kirurgijo (telesne poškodbe, reze itd.), g. dr. Minaš obenem za ortopedijo (izkrivljenje udov, hrbtenice itd.); vsak dan, izvzemši četrta, od 8. do 9. dop. g. dr. Jernej Demšar za kožne in spolne bolezni; ob torkih, četrta in sobotah od pol 18. do pol 14. g. dr. Ivan Pintar za ženske bolezni in porodništvo. Četrti zdravnik za splošno medicino, koga imenovanje se v kratkem izvrši, bo ordiniral od 15. do pol 17. ure. Nakaznice za zdravilne se izdajajo v poslovalnici Gradišče št. 2, vsak delavnik od 8. do 18. ure tako, da tudi popoldne prihajajo člani lahko takoj dobe zdravilnika. Pravico do pomoči v slučaju bolezni in nezgode se dokazuje z delodajalčevim potrdilom, da je zavarovanec resnično zaposlen.

Preklie. Podpisani preklieujem vse žaljive besede, ki sem jih izrekel proti Alojziju Šinkovcu. — Rudolf Galović.

Pouk in razvedrilo.

* Kako vzgaja delavska Rusija svojo dečo? Sovjetska vlada skuša vzgojiti predvsem šolsko mladino in je njen trud pogosto obilo poplačan ne s trenutnimi, temveč s trajnimi uspehi. Najlepši primer nam da za to muzej, kjer zbirajo umetniki vsakovrstne otroške igrače. Zbirka obsega vsakovrstne lesene živali, ki so jih izdelali preprosti kmečki ljudje. V muzeju se nahaja marionetno gledališče, ki dela otrokom pri predstavah obilo zabave. V muzeju se nahaja govoreča knjiga iz Nemčije. Na vsakem listu knjige je naslikana žival, recimo osel, ki daje od sebe glas (riga). Istotako so razstavljeni vsakovrstni glasbeni instrumenti iz vseh delov sveta. V posebnem oddelku je postavljeno vojaštvo iz raznih dežel v strganih in umazanih oblekah; nad vsemi pa vlada zmagovita rdeča armada proletariata. Otrokom je najljubše, ako se razgovarjajo z marionetami in živalmi. V muzeju se nahajajo tudi svetovno znane umetnine. Otroci mnogokrat zahtevajo igrače zase, ker jim pa tega ne dovolijo (s tem hočejo sovjeti vzgojiti mladino v duhu, da je lastnina tatvina in da je vse splošna last) izdelujejo igrače sami doma. Zato je vodstvo muzeja pričelo prirejati tečaje, kjer se otroci skupno uče proste umetnosti. Lansko leto je posetilo muzej 35.000 delavskih otrok.

* Zgodba, ki drži. Pravljice niso napačne stvari, zato bi tudi mi eno povedali o volkovih, ki niso volkovi. Dobrotljiv gospodar je imel psa. Na lovu sta se lepega dne oba izgubila in skupaj delila bedo in revščino. Go-

spodar je imel svojega psa prav zelo rad. Toda kadar je človek v želodčni zadregi ima vedno dvoje narav: eno, ki pravi, da je lepo, če se ti pes smili, druga pa pravi, da se ti lahko zgodi, da pogineš če ne založiš želodca. Ponavadi konča boj med tema naravama na ta način, da se ti porodi misel, ki ugodno reši položaj. Gospodar se je spomnil na juho, ki jo je kuhal iz repa govedine. Zakaj bi ne bila juha dobra iz pasjega repa? In ubogi pes je bil v tem trenutku brez repa. Nož in rep, vse to je bilo v enem trenutku pripravljeno. Poleg gospodarja je bil lačen tudi pes. In tisti hip, ko se je gospodar na to spomnil, je dobil pes kost — hlastno je pogoltnil kost lastnega repa. Oba sta se potem naenkrat obližnila. Miloščino je dobil pes! Da jo je dobil, se je imel zahvaliti svojemu gospodarju. Gospodar je bil torej doberdošen človek. In taki doberdošni ljudje so danes kapitalisti.

* Lobanja, stara milijon let. Znanstveniki-raziskovalci so našli v Patagoniji najstarejšo lobanjo pračloveka, o kateri sodijo, da je stara milijon let in spada v terciarno dobo. Najdba je plod dveletnega raziskovanja. Lobanjo so našli okamenelo, to se pravi, obdano s kamenjem in je razumljivo, da je radi tega precej dobro ohranjena. Lobanja vnovič potrjuje Darwinovo teorijo, ki govori o postanku človeka in pravi, da se je človek razvil iz nižjih živalskih vrst. Danes je še mnogo takih znanstvenikov, ki govorijo proti tej teoriji. Znanost pa vendar gre svojo pot, raziskuje in čita po okameninah, ne po

Kajigah, kajti človek lahko laže, ne more se pa lagati narava in kamenje. Znanost ve mnogo in vedno več, zato gre pred vero. Ona ne veruje v to, kar vera trdi, ampak preišče, da

najde, potem pa pove. Razlika je torej velika med onimi, ki hočejo kaj vedeti in onimi, ki na slepo verujejo. Znanost trdi, kar ve, vera trdi, kar ne ve.

Razno.

Zgrešena trditve. Na običnem zboru Konzumnega društva, ki se je vršil v nedeljo 25. t. m. je padel na naslov našega lista očitke, na katerega smo dolžni podati stvarno pojasnilo.

Sodrug Koren iz Celja je tam govoril proti temu, da bi dobil naš list od Konzumnega društva inserat, ter utemeljeval svoj predlog s trditvijo, da je tudi naš list političen.

— Mi s. Korenu ne zamerimo tega, da odreka našemu listu inserat, ker on ne ve, s kakimi finančnimi žrtvami se moramo boriti. Pač se pa čudimo njegovi trditvi, da je naš list političen, ko je pa še pred par dnevi, v pogovoru s centralnim blagajnikom kovinarske organizacije kritiziral, češ, zakaj ni »Delavec« podpiral pri volitvah kandidatne liste SSJ (Koren-Kisovec).

Pričakujemo, da bo s. Koren, ki ga poznamo dosedaj kot poštenega moža, to svojo, bodisi nerodno ali zmotno, trditve popravil.

— Angleška duhovščina in Del. stranka. Pred kratkim je zastopnik 500 angleških duhovnikov prišel k delavskemu voditelju Ramsayu Macdonaldu, da mu čestita k zmagi Delavske stranke pri zadnjih volitvah v parlament. Macdonald je znan kot velik nasprotnik vojne in se že od prvega početka bori z angleškim delavstvom v prvih vrstah. Kako pride sedaj do tega, da mu zastopnik angleške duhovščine izreka radost nad velikimi uspehi Delavske stranke? Angleški narod je po verskem nazi-

ranju razcepljen na nešteto verskih sekt, ki so pa med seboj mnogo bolj tolerantne nego pri nas. Duhovniki posameznih verskih sekt govore na prižnicah o raznih delavskih vprašanjih, o katerih so mnenja, da jih je treba rešiti in sicer v prid delavstva, ki objema čisto gotovo ogromno večino. Tako delajo manjše sekte, do čim je največja cerkev na Angleškem anglikanska cerkev bila skozi stoletja zelo konzervativna in je vedno zagovarjala visoko aristokracijo (plemstvo) in po francoski revoluciji buržuazijo. Danes je to drugače. Ona cerkev, ki nima zaslonbe v delavskem razredu je obsojena na smrt in predstavlja še vedno le kasto pešice kapitalistov. To je spoznala tudi anglikanska cerkev, ki hoče živeti in razširiti svoje korenine med delavstvom, in ga skuša pridobiti sedaj na ta način, da odobrava njegov razredni boj in se prilagaja sedanjim razmeram iz katerih bo brez dvoma izšla na Angleškem Delavska stranka kot zmagovalka.

— Dva Mussolinija. V Livornu so politične oblasti zaplenile nek republikanski list, ki je priobčil članek, ki ga je napisal Mussolini še kot socialist proti takratni vladi. Javnost je sedaj zelo radovedna, ali bodo imele sodne oblasti toliko poguma, da bodo nastopile proti Mussoliniju — prvaku Italije. Je težko, če človek pri polni skledi prekliče ono, kar je pri prazni skledi trdil.

oblasti s silo zatrla. Poročila pravijo, da s tem uporni duh kitajskih delavcev še ni zatrt. Spomladi izbruhne na Kitajskem redno vsako leto kak komunistični puč, ker se ruski in kitajski komunisti stalno nahajajo v razgovorih in pogajanjih. Policija je na Kitajskem že pričela z aretacijami in preganjanji nekaterih komunističnih voditeljev.

Česke strokovne organizacije.

Po zaslugi komunističnega razbijanja so enotne strokovne organizacije na Češkem do zadnjega časa nazadovale. V letu 1920. so češke strokovne organizacije štejele nad 820.000 članov. V letu 1921. je število članstva padlo za 170.000. Tudi na Slovaškem je padlo število za 80 odstotkov. Kaj ima delavstvo od tega razbijanja? Streznenje! Razdiračem bije dvanajsta ura! Ne na fraze in besede, na dejanja gleda proletarijat in pri tem pridno rabi svoje možgane.

Francoski militarizem.

Francoska vlada hoče preplaviti s svojim militarističnim aparatom celo Evropo. Zvesto ji pri tem pomagajo: Belgija, Poljska in deloma Italija. Parlamentu je vlada predložila načrt, po katerem bo štela francoska armada okoli 660.000 mož (od teh 200.000 črnpolnih vojakov). Socialisti so zahtevali v francoski zbornici, da se armada zmanjša na 300.000 mož; vojaška doba pa naj bi trajala le 10 mesecev. Najbrže se bo kmalu vrnilo leto 1914, če se delavstvo ne bo opomoglo in zagotovilo svoje moči v organizacijah. Pa se bodo klali narodi, morda ne več za »domovino«, pač pa za »odpravo vojne«, za »demokracijo«, za »socialistično družbo« itd.

Debs gre v Hamburg.

Ameriška socialistična stranka je imenovala za svojega delegata na mednarodnem socialističnem kongresu v Hamburgu, ki se vrši 21. maja t. l., Evgena Debsa, ki je že dolga leta voditelj ameriškega socialističnega delavstva. Poleg njega so imenovani še trije delegati, ki bodo tvorili z Debsom na kongresu za zedinjenje socialističnega delavstva delegacijo ameriških socialistov. Debs je močna osebnost in bo žel gotovo na kongresu mnogo uspehov in bo gotovo mnogo pripomogel za prepotrebno zedinjenje delavstva.

DROBNE VESTI.

V Kölnu (Nemčija) napovedano zborovanje III. internacionalne so francoske oblasti prepovedale. Zborovanje se je pričelo 18. t. m. radi tega v Frankfurtu ob Meni. Zborovanju predseduje Klara Zetkin (Nemčija), Lozovsky in Kolarov (Rusija). — Glavno glasilo Orjanec »Vidovdan« je prenehalo izhajati. List ni prenehal morda radi finančnih težkoč, tudi ga ni ustavila vlada, temveč vrat so mu zavili grafični delavci. Ponovna demo-

liranja več tiskaren so prisilila Savez grafičnih radnikov Jugoslavije do tega koraka. Kakšno orožje bi lahko imelo tudi ostalo delavstvo proti svojim protivnikom! — Ruhrska zasedba se nadaljuje. 26. t. m. so francoske čete zopet zasedle nove nemške kraje. Nemčija se pri teh dogodkih obnaša popolnoma pasivno. — Železniško omrežje vodijo francosko-belgijske oblasti. Nemški prometni minister je izdal odredbo na nemške uslužbenke, da ne smejo pri tem sodelovati, temveč se morajo obnašati popolnoma pasivno. Kakor vse kaže, Nemčija najbrže vpričo teh dogodkov ne bo kapitulirala pred francoskimi imperialisti. — Švicarski finančni krogi se posvetujejo z nemškimi finančniki o mednarodnem posojilu Nemčiji za njeno gospodarsko okrepitev. — V Ameriki vodijo akcijo za podpisovanje dolarskega posojila Nemčiji. — Izvažanje premoga. Francoska vlada je takoj v začetku ruhrske zasedbe nameravala izvažati ruhrski premog v Francijo. Nemški posestniki rudarskih revirjev so sedaj, ko so francoske oblasti to poskušale, zapretili, da ustavijo vso produkcijo, ako se to zgodi. Tak oenergični nastop Francoske so bili torej le bahanje z vojaškimi silami. Francoske oblasti so se sedaj ustrašile ene same pretne nemških kapitalistov. — Fašistični puč v Nemčiji se je popolnoma izjalovil. Preiskave so dognale, da so bili pri nameravani vstaji udeleženi tudi narodni »socialisti« (recl: monarhistični mračnjaki, dvorni petolizci). Vojaško vodstvo bi v slučaju monarhističnega preobrata vzel v roke zloglasni Ludendorff, ki bi pripravil teren za pohod proti Berlinu. Vsi taki monarhistični puči so delo francoskih agitatorjev, ki hočejo Nemčijo oslabil, da bi pri ruhrskem vprašanju padla na kolena pred Francosko. — Orientsko vprašanje še ni rešeno. Turčija pravi, da je pripravljena na mir, pa tudi na vojno, če bo potreba rešitve s silo. Sovjetska vlada je mnenja, da se oriensko (vzhodno) vprašanje ne bo rešilo na mirnem način in pripravlja iz tega razloga ob turški meji (da bo pomagala Turčiji pri ofenzivi) svoje rdeče čete. Torej še ne bo miru! Sovjetska vlada opravičuje to svojo politiko z izjavo vojaškega komisarja Leona Trockega: »Vojna je nadaljevanje revolucije.«

PLENARNA SEJA

Strokovne komisije se bo vršila v nedeljo 15. aprila in ne 8. aprila.

Seja je preložena, ker nam je več odbornikov sporočilo, da so za ta dan zadržani. — Predsedstvo SK.

V imenu Strok. kom. (P. odb. GDSJ.)

Izdajatelj: Frane Svetek.

Odgovorni urednik: Ivo Meznarič.

Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Po svetu.

Ruhrska zasedba.

Amsterdamska strokovna internacionala ni polagala važnosti za novo vojno nevarnost le v lepih resolucijah in zborovanjih. Strokovne organizacije v raznih deželah, ki so priključene Amsterdamu so tudi z dejanskimi žrtvami in dejansko pomočjo pokazale čut solidarnosti z delavstvom v zasednem ruhrskem ozemlju. Kar pa je govoril tajnik strokovne zveze sodrug Fimmen na zborovanjih, ki jih je priredilo nemško delavstvo, odgovarja popolnoma mnenju in naziranju razredno-zavednega delavstva v posameznih deželah. Ako si je nakopal s. Fimmen radi svojih govorov sovražstvo nemškega časopisja, je to pač znamenje, da je zabil žebelj na pravo mesto v glavo nemški buržuaziji.

Boj za socialistično uredbo države na vidu. Poslanec angleške Delavske stranke Snowden je stavil v

angleškem parlamentu predlog, naj se dela na to, da se potom zakonodaje otvori prehodno dobo iz kapitalističnega gospodarstva v socialistično gospodarstvo. Meščanske stranke smatrajo ta korak in predlog za izredno drznost in so docela iznenadene. Delavska stranka se zaveda svoje moči in svojih zmožnosti in hoče potisniti meščanske stranke popolnoma v ozadje, kar se ji bo gotovo posrečilo. Struje v meščanskih strankah se trudijo, da bi v zadnjem trenutku zbrale vse razpoložljive sile, da bi odvzele Delavski stranki ves vpliv. Z mrzlično razburjenostjo čaka angleška javnost na debato o tem predlogu, ki se bo vršila začetkom meseca aprila.

Pred puči na Kitajskem.

Delavske organizacije na Kitajskem so napovedale za 2. marec splošno stavko, ki so jo pa vojaške

KONSUMNO DRUSTVO ZA SLOVENIJO LJUBLJANA

Poštni predal št. 13. — Telefon interurban št. 178.

Poštni ček. rač. št. 10.532. — Brz. naslov: »Kodes' Ljubljana«.

HHRANILNI ODDELEK

naznanja, da je zvišal obresti in sicer

za navadne hranilne vloge na 6% za vloge proti četletni odpovedi na 6½% proti polletni odpovedi na 7%

Hranilnine vloge sprejemajo in izplačujejo vse prodajalne naše zadrage!

Vlagajte vse svoje prihranke v svojo lastno hranilnico!